
Overgang til ny skole og ny læreruddannelse

Redaktionelt forord til sommernummeret 2024

Når uddannelsespolitikere beslutter sig for, at det igen er tid til at reformere for at forbedre folkeskolen og læreruddannelsen, så skal de implicerede professionelle finde meningsfulde måder at implementere de nye beslutninger på i praksis. Vi kan forvente en del af denne slags implementeringsarbejde i det nye skoleår fra august 2024.

Artiklerne i dette sommernummer af Studier i læreruddannelse og -profession er, traditionen tro, ikke samlet under et fælles tema, men de berører alle aktuelle udfordringer, som kobler sig til de løsninger, som forventes at ligge i den nye folkeskole og den nye læreruddannelse efter reformtiltagene. Vi bringer i dette nummer ti forskningsartikler, som vi groft kan opdele i tre fokusområder: lærerstuderende, læreruddannelsesdidaktik og folkeskolens praksis. De første tre artikler undersøger på forskellig vis lærerstuderendes perspektiver på de udfordringer, der ligger i den skolevirkelighed, de er i færd med at blive uddannet til at møde.

Lærerstuderendes perspektiver

I den første artikel, med titlen Kulturelt ansvarlig didaktik – Lærerstuderendes perspektiver og erfaringer, analyserer og diskuterer Artëm Ingmar Benediktsson problemstillingen med at være forberedt på skolens kulturelle mangfoldighed med udgangspunkt i interview med studerende og med et multikulturelt pædagogisk perspektiv og begrebet om kulturelt ansvarlig didaktik.

Lucas Paulsen interviewer ligeledes lærerstuderende for at få deres perspektiv på, hvordan de oplever overgangen mellem uddannelse og praksis, i artiklen "det er jo først nu, vi lærer at være lærere" – Refleksion i overgangen fra uddannelse til praksis i lærerprofessionen. Paulsen fremhæver i sin artikel bl.a. vigtigheden af fælles refleksion og erfaringsudveksling med fagfæller som en måde at støtte overgangen på.

Årg. 9 | nr. 2 | 2024 | 3 sider

DOI: 10.7146/lup.v9i2.147927

Studier i læreruddannelse og -profession

Ditte Holch Jensen og Mette Houlberg-Autzen har også fokus på lærerstuderendes perspektiv og oplevelser, hvor de dog fokuserer på en særlig gruppe, i form af etnisk minoriserede lærerstuderende, og hvordan de oplever faglig integration og udvikler professionel identitet, i deres artikel med titlen Etnisk minoriserede lærerstuderende som "space invaders" – når etnicitet får betydning i studerendes forhandlinger af position og professionel identitet på læreruddannelsen.

Læreruddannere og læreruddannelsesdidaktik

De næste fire artikler i dette nummer retter snarere blikket mod læreruddannerne og deres tilrettelæggelse og design af undervisningen for at imødekomme centrale pædagogiske og didaktiske problemstillinger. Det kræver nogle andenordensdidaktiske overvejelser for at kunne lykkes.

Rune Frederik Cordsen, Rasmus Birkkjær og Thomas Struve Mørch tager i deres artikel, med titlen Undervisningsdifferentiering på læreruddannelsen i et andenordensdidaktisk perspektiv, fat på læreruddanneres arbejde med undervisningsdifferentiering, med udgangspunkt i et scoping review, hvor de redegør for forskellige forståelser af undervisningsdifferentiering, andenordensdidaktiske perspektiver og diversitet, hvilket de diskuterer i forhold til en dansk læreruddannelseskontekst.

Tina Visgaard Duedahl og Thomas Iskov tager ligeledes fat i spørgsmålet om andenordensdidaktik, men hvor de retter blikket mod en legende tilgang i undervisningen i deres artikel Udvikling af en andenordensdidaktisk praksis i Playlabs – en designbaseret tilgang. De viser her, hvordan læreruddanneres brug af Playlabs som fysisk miljø understøtter aktive og eksperimenterende læringssituationer for de lærerstuderende.

I artiklen Legekvaliteter i læreruddannelsen bliver det legende i læreruddannelsens undervisning også omdrejningspunktet. Artiklen er skrevet af Vibeke Schrøder, Julie Borup Jensen, Kim Holflod, Lotte Agnes Lausen og Helle Marie Skovbjerg. De fremhæver i artiklen, hvordan de legende læreprocesser i læreruddannelsens undervisning indeholder flere dimensioner i form af både en kognitiv, kropslig/sanselig, socio-materiel og rumlig dimension.

Birgitte Lund Nielsen og Kia Wied bevæger sig i deres artikel med titlen Praksisbaseret læreruddannelse og integreret praktik – visioner fra en tværgående udviklingsgruppe indenfor naturfag over i naturfagene og arbejdet med integreret praktik i den nye læreruddannelse. De analyserer i artiklen materialer fra workshops og viser, hvordan forløb med integreret praktik kan gennemføres og videreudvikles, hvor de bl.a. peger på betydningen

af den organisatoriske rammesætning på professionshøjskolerne i denne proces.

Folkeskolens praksis

De sidste tre artikler i sommernummeret peger ud mod den praksis i folkeskolen, som læreruddannelsen orienterer sig mod. Den første artikel er skrevet af Maria Møller, Niels Anders Illemann Petersen, Mark Krogh Holler og Anja Godtliebsen og bærer titlen Mulige læringspotentialer ved at integrere teknologiforståelse i eksisterende fag. De beskæftiger sig i artiklen med, hvordan den nye teknologiforståelsesfaglighed indgår i både læreruddannelse og i folkeskole. De analyserer fire cases, som siger noget om, hvordan teknologiforståelse kan integreres i matematik på læreruddannelsen og i fysik/kemi, håndværk og design og dansk i folkeskolen. De konkluderer i bl.a. i deres studie, at der er læringspotentialer ved at integrere teknologiforståelse i eksisterende fag.

I næste artikel er fokus rettet mod litteraturundervisning i folkeskolen. Artiklen Inkluderende litteraturundervisning – om elevers faglige deltagelesmuligheder er skrevet af Marianne Oksbjerg, Rikke Christoffersen Denning, Dorthe Carlsen, Max Ipsen, Hanne Beermann, Trine Liengaard og Lene Pernille Fjalland og undersøger inkluderende litteraturundervisning i et fagdidaktisk perspektiv med særligt fokus på elevers oplevelse af deltagelsesmuligheder på mellemtrinnet. Her bevæger de sig over i et elevperspektiv, og undersøgelsen peger i retning af, at der mangler faglige deltagelsesmuligheder på området.

Sidste artikel er skrevet af Kari Kragh Blume Dahl og Frans Ørsted Andersen og bærer titlen Myter om lærermangel: Hvordan kan vi forstå krisen i lærerprofessionen? Her beskæftiger forfatterne sig med et større samfundsmæssigt problem om lærermangel, som både udfordrer folkeskolen og læreruddannelsen i Danmark. Artiklen undersøger nogle af de myter, man støder på i diskussionen om manglen på lærere, i form af en myte om mangelfuld læreruddannelse, en myte om manglende transfer i praktikken på læreruddannelsen til praksis og en myte om vedvarende professionalisering i det nye arbejdsliv i skolen.

Disse ti artikler kommer således rundt omkring nogle af de problemer og problemløsninger, som både folkeskolen og læreruddannelsen aktuelt står overfor.

*Vi ønsker dig god læselyst.
Thomas R.S. Albrechtsen og Bettina Buch*